

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

МОВНО-КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА У ПЕДАГОГІЦІ

ПАРТНЕРСТВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

підготовки бакалавра

Силабус освітнього компонента «МОВНО-КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА У ПЕДАГОГІЦІ ПАРТНЕРСТВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ» підготовки бакалавра

Розробник: О. К. Данилюк, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти, кандидат філологічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Вітюк В. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти
протокол № 2 від 29.08.2025 р.

Завідувач кафедри

Пріма Р. М.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	А Освіта А3 Початкова освіта Початкова освіта Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин/кредитів: 150/5		Рік навчання – 2
		Семестр – 4
ІНДЗ: немає		Лекції – 10 год
		Практичні (семінарські) – 20 год Лабораторні – Індивідуальні –
		Самостійна робота – 110 год
		Консультації – 10 год
	Форма контролю: залік	
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Данилюк Оксана Климівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри теорії і методики початкової освіти
Контактний телефон	+380506346116
Електронна пошта	oxana.danyliuk@gmail.com
Дні занять	відповідно до розкладу https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація

Силабус вибіркового освітнього компонента «Мовно-комунікативна культура у педагогіці партнерства Нової української школи» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.

Нова українська школа потребує абсолютно нових фахівців. Сучасний вчитель – це передусім учитель, який успішно володіє мовно-комунікативною культурою, визначає потенціал усієї системи освіти, ступінь її впливу на розвиток особистості школяра. Під час вивчення освітнього компонента «Мовно-комунікативна культура у педагогіці партнерства Нової української школи» майбутні вчителі початкових класів повинні розвинути в собі інтегровану особистісну якість, яка передбачає систематизовані знання про мову як найвище надбання цивілізації; знання правил мовного спілкування; знання норм сучасної української літературної мови, уміння і навички оптимального використання цих знань у професійному спілкуванні. Провідним принципом у вивченні ОК є реалізація філософії педагогіки партнерства в контексті Нової української школи, яка передбачає впровадження освітньої моделі, заснованої на засадах взаємодії, рівноправності та довіри. Її результативність детермінується рівнем комунікативної компетентності педагога, зокрема здатністю до конструктивного діалогу, запобігання конфліктогенним стратегіям спілкування та створення безпечного мовленнєвого середовища.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета освітнього компонента «Мовно-комунікативна культура у педагогіці партнерства Нової української школи» – підвищення рівня мовно-комунікативної культури як необхідного складника ефективної реалізації педагогіки партнерства в умовах Нової української школи. Важливим аспектом є формування навичок досконалого володіння нормами культури спілкування в повсякденних соціально-побутових і професійних ситуаціях, а також удосконалення практичних умінь щодо розвитку мовно-комунікативної культури в учасників освітнього процесу.

Завдання ОК:

– ознайомити майбутніх учителів початкових класів з теоретичними засадами мовно-комунікативної культури у педагогіці партнерства Нової української школи;

– сформувати вміння й навички мовно-комунікативної культури у реальних життєвих і професійних ситуаціях;

– правильно користуватися мовними засобами відповідно до мовленнєвої ситуації у партнерському спілкуванні;

– комплексно поєднувати мовно-комунікативні знання з психологічними аспектами комунікації.;

– створювати модель мовно-комунікативної професіограми вчителя початкових класів та вміння окреслювати шляхи розвитку комунікативної майстерності вчителя.;

3. Soft skills

- комунікативні вміння й навички – готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу, вміння аргументувати, переконувати та захищати власні думки й переконання;

- аналітичне та критичне мислення – вміння/здатність знаходити і структурувати матеріал, встановлювати взаємозв'язки між окремими елементами, визначати головну та другорядну інформацію;

- когнітивна гнучкість – здатність швидко адаптуватися до змін, успішно вирішувати нові виклики, проблеми;

- вміння працювати в команді – налагоджувати ефективну співпрацю в групі, мікрогрупі для досягнення спільної мети.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Усього	у тому числі						
		Лекції	Практ	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	*Методи навчання	**Форми, методи оцінювання/бали
Змістовий модуль 1								
Теоретичні засади мовно-комунікативної культури у педагогіці партнерства								
Тема 1.1. Педагогіка партнерства – ключовий компонент формули Нової української школи. Нові професійні ролі вчителя.	20	2	2		16		РП, Б, ДС, РП/К, РНМД, РІВ	УЮ, УФО, МПВІВР/ЗД, МСК /10
Тема 1.2. Комунікативна культура як компонент педагогіки партнерства.	24	2	4		16	2	РП, Б, ДС, РП/К, РІВ, РНМД	УЮ, УФО, МПВІВР/ЗД, МСК /10/10
Разом за змістовим модулем 1	44	4	6		32	2		30
Змістовий модуль 2								
Методика формування мовно-комунікативної культури у педагогіці партнерства Нової української школи								

Тема 2.1. Формування культури професійного мовлення педагога	20	2	2		16		РП, Б, ДС, РП/К, РНМД, РІВ	УЮ, УФО, МППВПР/ЗД, МСК /10
Тема 2.2. Розвиток навичок ненасильницької комунікації	26	2	4		18	2	РП, Б, РП/К, РНМД, РІВ	П/10/10
Тема 2.3. Формування комунікативної компетентності у взаємодії з батьками	22	2	2		16	2	РП, Б, РП/К, РНМД, РІВ	УЮ, УФО, МППВПР /ЗД, МСК /10
Тема 2.4. Розвиток мовної рефлексії педагога	16		2		12	2	РП, Б, РП/К, РНМД, РІВ	УЮ, УФО, МППВПР /ЗД, МСК /10
Тема 2.5. Мовна екологія освітнього середовища	22		4		16	2	ПС, Б, І, РП/К, РНМД, РІВ	УЮ, УФО, МППВПР/ЗД, МСК /10/10
Разом за змістовим модулем 2	106	6	14		78	8		70
Всього годин/балів	150	10	20		110	10		100

*** Методи навчання**

Традиційні

за джерелом знань: словесні: РП – розповідь, ПС – пояснення, Б – бесіда (ЕБ – евристична, РБ – репродуктивна, ВБ – вступна, ПТБ – поточна, ПДБ – підсумкова), І – інструктаж (ВІ – вступний, ПТІ – поточний, ПДІ – підсумковий), РП/К – робота з підручником/книгою, РІД – робота з інтернет-джерелами, РНМД – робота з навчально-методичними й науково-інформаційними джерелами);

наочні: ІЛ – ілюстрування, ДМ – демонстрування, СП – спостереження, РІВ – робота з інструментами візуалізації (таблицями, схемами, інтелект-картами, інфографікою, картами часу і т. ін.);

практичні: РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ВПР – вправи, завдання (РВПР – репродуктивні, ПВПР – продуктивні, КВПР – конструктивні, ТЗД – творчі), ДР – дослідні роботи, НДЗД – науково-дослідні завдання, ЗВ – звіти;

за характером пізнавальної діяльності студентів: ПІ – пояснювально-ілюстративні, РП – репродуктивні, ПВНМ – проблемний виклад навчального матеріалу, ЧП – частково-пошукові, ДС – дослідницькі.

Інноваційні: ДС – дискусія, ДБ – дебати, ПФ – портфоліо, МД – моделювання, МШ – мозковий штурм, НВ – навчаючи-вчуся, КМ – кейс-метод, ПР – проєкт, КВ – вебквест, квест, КБ – кубування за Б. Блумом, ДЩ – двосторонній щоденник, АЕ – аналітичне есе, МДН – методи дистанційного навчання, МЕН – методи електронного навчання, ММН – методи мобільного навчання, МЗН – методи змішаного навчання, МКН – методи кооперативного навчання.

**** Форми оцінювання:** усна (У), письмова (П).

***** Методи оцінювання:** УЮ/ПО – усне/письмове індивідуальне опитування, УФО/ПФО – усне/письмове фронтальне опитування, Т – тестування, МКР – модульна контрольна робота, МПК – метод програмованого контролю, МППВПР/ЗД – метод практичної перевірки вправ/завдань, МСК – метод самоконтролю, МСО – метод самооцінки.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Назва змістових модулів і тем	Питання для самостійного опрацювання	К-сть годин
Змістовий модуль 1 Теоретичні засади мовно-комунікативної культури у педагогіці партнерства		
<p>Тема 1.1. Педагогіка партнерства – ключовий компонент формули Нової української школи. Нові професійні ролі вчителя.</p>	<p>Завдання 1. Ситуаційний вибір (1 правильна відповідь) Учень відмовляється виконувати завдання й каже: «Це безглуздо, я не буду це робити». Яка відповідь учителя найбільше відповідає принципам педагогіки партнерства? 1) «Ти зобов'язаний це зробити». 2) «Не хочеш — отримаєш низький бал». 3) «Давай з'ясуємо, що саме тобі здається складним». 4) «Тоді сядь і не заважай іншим».</p> <p>Завдання 2. Визначення професійної ролі Ситуація: Учитель організовує групову роботу, допомагає учням розподілити обов'язки, ставить відкриті запитання, не дає готових відповідей. Яку професійну роль він реалізує? 1) Контролер 2) Тьютор. 3) Наставник-координатор. 4) Інспектор</p> <hr/> <p>Завдання 3. Встановлення відповідності Установіть відповідність між принципом педагогіки партнерства і прикладом його реалізації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Довіра 2. Добровільність 3. Взаємоповага 4. Співпраця <ol style="list-style-type: none"> 1) Учитель враховує думку учнів під час планування проекту. 2) Учні самостійно обирають тему дослідження. 3) Учитель не використовує принизливих формулювань. 4) Учитель делегує частину відповідальності класу. 	16
<p>Тема 1.2. Мовно-комунікативна культура як компонент педагогіки партнерства.</p>	<p>Завдання 1. Визначення комунікативної помилки Учитель говорить: «Ти завжди все робиш неправильно». Який компонент комунікативної культури порушено? 1) Логічність. 2) Толерантність. 3) Нормативність. 4) Інформативність.</p> <hr/> <p>Завдання 2. Редагування висловлювання</p>	16

	<p>Переформулюйте фразу відповідно до комунікативної культури педагога: «Скільки можна пояснювати! Це елементарно!»</p> <hr/> <p>Завдання 3. Вибір комунікативної стратегії Батьки агресивно реагують на оцінку дитини. Яка стратегія є професійно виправданою? 1) Ігнорування. 2) Захисна. 3) Аагресія. 4) Спокійне пояснення критеріїв оцінювання. 5) Публічне виправдання перед класом.</p>	
<p>Змістовий модуль 2 Методика формування мовно-комунікативної культури у педагогіці партнерства Нової української школи</p>		
<p>Тема 2.1. Формування культури професійного мовлення педагога</p>	<p>Завдання 1. Аналіз педагогічного мовлення Проаналізуйте відеофрагмент уроку (або запропонований текст діалогу вчителя). Визначте: 1) відповідність мовлення принципам педагогіки партнерства; 2) наявність/відсутність мовної агресії; 3) Рівень мовної толерантності; 4) Стилiстичну доречність висловлювань. Практичний результат: сформульовані рекомендації щодо вдосконалення мовлення.</p> <hr/> <p>Завдання 2. Редагування комунікативно недоречного висловлювання Відредагуйте фрази вчителя: 1) «Ти знову нічого не вивчив». 2) «Скільки можна повторювати!» 3) «Сядь і мовчи». Переформулюйте їх відповідно до принципів партнерської взаємодії.</p>	16
<p>Тема 2.2. Розвиток навичок ненасильницької комунікації</p>	<p>Завдання 1. Моделювання конфліктної ситуації Ситуація: Учень відмовляється виконувати завдання. Розробіть: 1) авторитарну модель реагування. 2) партнерську модель реагування. 3) проаналізуйте різницю.</p> <hr/> <p>Завдання 2. Використання «Я-повідомлень» Перетворіть звинувачувальні фрази на «Я-повідомлення»: 1) «Ти постійно запізнюєшся». 2) «Ти не слухаєш мене».</p>	18
<p>Тема 2.3. Формування комунікативної</p>	<p>Завдання 1. Професійна комунікація з батьками Складіть текст:</p>	16

компетентності у взаємодії з батьками	1) повідомлення для батьків у Viber/електронному журналі; 2) усного звернення на батьківських зборах; 3) відповіді на конфліктну скаргу. Оцініть мовні засоби з позиції етики спілкування.	
Тема 2.4. Розвиток мовної рефлексії педагога	Завдання 1. Самоаналіз мовної поведінки Студент протягом тижня фіксує: 1) мовні штампи; 2) русизми; 3) суржикові конструкції; 4) мовні паразити. Після цього: 1) визначає причини їх уживання; 2) пропонує шляхи вдосконалення мовлення.	12
Тема 2.5. Мовна екологія освітнього середовища	Завдання 1. Аудит мовного простору Проаналізуйте: 1) оголошення; 2) надписи; 3) електронні повідомлення; 4) презентації. Визначте: 1) відповідність нормам літературної мови; 2) наявність іншомовних запозичень; 3) стилістичну доречність.	16
Всього		110

IV. Політика оцінювання

Політика освітнього компонента. Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Методика навчання каліграфії» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів освіти відповідно до [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](https://surl.li/wyfekw) <https://surl.li/wyfekw>.

Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою: максимальна кількість балів за поточний контроль – 100 балів.

Поточний контроль здійснено під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема усне опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем вищої освіти тощо. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. Для отримання допуску до складання заліку здобувач освіти має відпрацювати практичні роботи до дати заліку. Оцінки за відпрацьовані роботи викладач виставляє в електронний журнал успішності поруч із «н».

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти під час аудиторних (практичних) занять (ІІ курс, 4 семестр)

К-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
10	Здобувач/здобувачка освіти засвідчив/-ла осмислене розуміння теоретичних і практичних положень, матеріал висвітлює правильно, чітко, логічно, послідовно. Здобувач/здобувачка освіти вільно оперує науковою термінологією, системно усвідомлює нові для нього/неї факти, поняття, терміни, аргументовано висловлює власну думку, використовуючи основну та додаткову літературу, матеріали вебінарів, тренінгів, досвід учителів початкових класів. Здобувач/здобувачка освіти володіє загальними та спеціальними компетентностями, уміє їх застосовувати в нестандартних педагогічних ситуаціях. Знання, вміння, навички, компетентності здобувача освіти/здобувачки освіти відповідають очікуваним результатам навчання.
8	Здобувач/здобувачка освіти володіє системними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, добре володіє термінологією, опрацював/-ла основну та додаткову рекомендовану літературу, вміє аналізувати, встановлювати суттєві зв'язки між явищами та фактами, наводити власні приклади, робити висновки. Відповідь в цілому логічно обґрунтована, повна, проте наявні окремі несуттєві помилки, неточності. Практичні завдання виконано на достатньому рівні.
6	Здобувач/здобувачка освіти виявляє часткове розуміння основних положень теоретичного матеріалу, нездатний/-а до обґрунтування та аргументації відповіді, недостатньо володіє категорійним апаратом, не використовує додаткову літературу. Практичні завдання виконано, проте наявні помилки, неточності.
4	Здобувач/здобувачка освіти має фрагментарні знання, здатний/-а відтворити меншу частину навчального матеріалу, під час відповіді припускається суттєвих фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей.
2	Здобувач/здобувачка освіти вибірково відтворює навчальний матеріал, не володіє категорійним апаратом. Виконано окремі практичні завдання зі значною кількістю помилок.
0	Здобувач/здобувачка освіти не володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту теоретичних питань і практичних завдань.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання здобувача освіти у формі заліку.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають і освітньому компоненту в цілому, і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається впродовж першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки \(https://surl.lu/msojea\)](https://surl.lu/msojea). Для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, рекомендовано участь у вебінарах, тренінгах та ін. (за умови наявності документального підтвердження (сертифікат, довідка) на платформах: Prometheus, EdEra, Edway, ITeacher, О.Університет, Всеосвіта, На урок, Дія.Освіта, ГС «Освіторія», Всеукраїнська школа онлайн («Мої курси. Українська мова») та ін.

Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, семінарів, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК:

- виступ із доповіддю на секційному засіданні конференції, участь у майстер-класі – 5 балів;
- проходження вебінарів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента – до 5 балів (сертифікат обсягом 30 год і більше – 5 балів, 1 бал за 6 годин/0,2 кредити);
- підготовка наукової публікації у збірнику тез – 2 бали, у фаховому журналі – 5 балів;
- призове місце у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт – 20 балів (10 балів за наукову роботу, 10 балів за додатки до роботи (навчальні посібники, електронні та друковані матеріали).

Порядок присудження додаткових балів затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти (витяг із протоколу засідання кафедри № 2 від 29.08.2025).

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно та якісно виконати завдання.

Відвідування занять є обов'язковим. Якщо здобувач/здобувачка освіти відсутній/-я з поважних причин (хвороба, працевлаштування за фахом, навчання за дуальною формою здобуття освіти, міжнародне стажування, технічна проблема й неможливість приєднатися до дистанційного заняття і т. ін.), він/вона може скласти викладачеві пропущений матеріал у день консультації викладача відповідно до графіка, затвердженого на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти.

Політика щодо деделайнів та перескладання

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив/-ла протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації під час виконання мультимедійних презентацій, виконання проєктів, написання тез, виступів тощо;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, методичної) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час самостійних робіт, заліку заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких фактів – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного](#)

V. Підсумковий контроль

Перелік питань до заліку

1. Сутність концепції Нової української школи.
2. Педагогіка партнерства у НУШ: взаємодія учні-батьки-учителі.
3. Педагогіка співробітництва в інших країнах: приклади позитивних змін.
4. Трансформація професійної ролі вчителя в умовах НУШ. Нові професійні ролі вчителя: ментор, тьютор, коуч, новатор, фасилітатор.
5. Емоційний інтелект учителя.
6. Лідерство в педагогічній діяльності.
7. Професійна відповідальність педагога в партнерській моделі.
8. Поняття «педагогіка партнерства».
9. Принципи педагогіки партнерства.
10. Ціннісні засади педагогіки партнерства.
11. Відмінність авторитарної та партнерської моделей взаємодії.
12. Роль довіри в освітньому процесі.
13. Роль взаємоповаги у педагогічній комунікації.
14. Принцип добровільності та його реалізація в освітньому процесі.
15. Співпраця як основа освітньої взаємодії.
16. Партнерська взаємодія «вчитель – учень».
17. Партнерська взаємодія «вчитель – батьки».
18. Партнерська взаємодія «вчитель – колеги».
19. Демократичний стиль педагогічного керівництва.
20. Освітнє середовище як простір партнерської взаємодії
21. Комунікативна культура – складник педагогіки партнерства.
22. Особливості професійно-педагогічної комунікації.
23. Роль педагога у формуванні культури спілкування учасників освітнього процесу.
24. Культура спілкування в освітньому процесі.
25. Корпоративна культура.
26. Український комунікативний етикет у педагогічній взаємодії.
27. Прийоми і методи формування комунікативної культури у закладі освіти.
28. Педагог як зразок українського професійного мовлення і культури спілкування у НУШ.
29. Етичні засади педагогічного спілкування.
30. Вербальні та невербальні засоби комунікації.
31. Комунікативні бар'єри у взаємодії.
32. Мовна агресія та способи її уникнення.
33. Ненасильницька комунікація в освітньому процесі «Я-повідомлення» як інструмент партнерської взаємодії.
34. Моделі спілкування, подолання бар'єрів, формування культури спілкування. Короткий опис змісту теми.
35. Ситуативні мовно-комунікативні вправи і завдання у педагогічному спілкуванні.
36. Використання вербальних і невербальних засобів у комунікативних ситуаціях сучасного спілкування в освітньому процесі НУШ.
37. Шляхи розвитку комунікативної майстерності вчителя.
38. Створити модель мовно-комунікативної професіограми викладача/вчителя початкових класів та презентацію-захист її складників.
39. Ознаки професійного мовлення педагога.
40. Стилiстична доречність у педагогічному спілкуванні.
41. Конструктивний зворотний зв'язок.
42. Мовленнєвий етикет учителя.
43. Комунікативна толерантність.

44. Публічний виступ учителя: вимоги до мовлення.
45. Особливості комунікації в конфліктній ситуації.
46. Комунікація в цифровому освітньому середовищі.
47. Мовна екологія освітнього простору.
48. Саморефлексія мовної поведінки педагога.
49. Як побудувати партнерський діалог із учнем у конфліктній ситуації?
50. Як реагувати на критику з боку батьків, зберігаючи професійну комунікативну культуру?
51. Які мовні формули сприяють створенню атмосфери довіри?
52. Як запобігти мовній агресії у класі?
53. Які показники свідчать про сформованість мовно-комунікативної культури вчителя?
54. Учень публічно заперечує вашу думку на уроці. Як вибудувати відповідь, щоб зберегти авторитет і не порушити принципів партнерства?
55. Під час онлайн-уроку учні активно спілкуються в чаті не за темою. Яку комунікативну стратегію ви оберете? Обґрунтуйте.
56. Батьки звинувачують вас у несправедливому оцінюванні. Сформулюйте алгоритм професійної відповіді.
57. Учень систематично мовчить і не бере участі в дискусіях. Як за допомогою комунікативних засобів залучити його до співпраці?
58. У класі виникла суперечка між учнями. Опишіть модель мовного посередництва (медіації), яку застосує вчитель.
59. Проаналізуйте власну типову реакцію на помилку учня. Чи відповідає вона принципам педагогіки партнерства? Що варто змінити?
60. Складіть приклад конструктивного зворотного зв'язку замість фрази: «Робота слабка».
61. Як пояснити учням різницю між критикою особистості та оцінюванням результату діяльності?
62. Визначте можливі комунікативні ризики використання сарказму в педагогічному мовленні.
63. Опишіть мовні формули, які сприяють створенню безпечного психологічного середовища на уроці.
64. Як учитель може демонструвати повагу до думки учня, навіть якщо не погоджується з нею?
65. Розробіть короткий фрагмент діалогу вчителя з учнем, який порушив дисципліну, використовуючи «Я-повідомлення».
66. Які вербальні та невербальні сигнали можуть свідчити про закритість учителя до партнерської взаємодії?
67. Учень використовує жаргонізми під час відповіді. Як коректно відреагувати, зберігаючи мовну норму й партнерську позицію?
68. Опишіть модель комунікації вчителя під час оголошення непопулярного рішення (наприклад, контрольної роботи).
69. Як реагувати на провокаційні запитання учнів, не переходячи до конфронтації?
70. Складіть приклад мотиваційного звернення до класу перед складним завданням.
71. Які мовні помилки вчителя можуть руйнувати атмосферу довіри? Наведіть приклади.
72. Які критерії дозволяють оцінити рівень сформованості мовно-комунікативної культури сучасного вчителя?

VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
----------------	---------------------

90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Вашуленко М. С. Українська мова і мовлення в початковій школі. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018. 400 с.
2. Гончарук О. Комунікативна культура майбутнього вчителя в контексті реалізації педагогіки партнерства в НУШ. *Acta Paedagogica Volynienses*, (2). 2025. С. 66–73.
3. Данилюк О., Лоза Ю., Купчик Л. (2022). Культура професійного спілкування вчителя початкової школи у системі фахової підготовки. *Acta Paedagogica Volynienses*, (6). 2022. С. 25–29, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.6.4>
4. Данилюк О. Формування професійної мовно-комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи у процесі вивчення освітнього компонента «Сучасна українська мова з практикумом». *Acta Paedagogica Volynienses*, (1), 2023. С. 70–74, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2023.1.10>
5. Данилюк О. Орфоепічна грамотність майбутнього вчителя початкової школи як один із компонентів мовленнєвої компетентності. *Acta Paedagogica Volynienses*, (2), 2024. С. 16–19, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2024.2.3>
6. Державний стандарт початкової освіти. Типові освітні програми Нової української школи. Київ «Світоч», 2019. С. 3–42.
7. Климова К. Я. Формування мовнокомунікативної професійної компетентності студентів нефілологічних спеціальностей педагогічних університетів : автореф. дис. ... докт. пед. наук : 13.00.02 Київ, 2011. 35 с.
8. Ковальчук В.А. Педагогіка партнерства у професійній діяльності вчителя : навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2023. 100 с.
9. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : Бібліотека з освітньої політики / за заг. ред. О. В. Овчарук. Київ: «К.І.С.», 2004. 112 с.
10. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2019. 207 с.
11. Партнерство в парадигмі Нової української школи : виклики часу : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції (онлайн), 19 травня 2025 р. / КЗ «Житомирський ОШПО» ЖОР ; КВНЗ «Харків. акад. неперервної освіти» ; Тернопільський ОКШПО та ін. Житомир : КЗ «Житомирський ОШПО» ЖОР, 2025. 230 с.
12. Подлевська Н.В. Мовно-комунікативні основи спілкування: збірник вправ і завдань для використання на практичних заняттях студентами спеціальності «Середня освіта». Хмельницький, 2021. 107 с.
13. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти». https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel_zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity

Інтернет-ресурси

1. Всеосвіта. Спільнота активних освітян : веб-сайт. URL : <https://vseosvita.ua>
2. [Електронні версії підручників для 1–4 класів.](https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-versi-pidruchnikiv/) URL : <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-versi-pidruchnikiv/>
3. На урок. Освітній проєкт : веб-сайт. URL : <https://naurok.com.ua>
4. Нова українська школа : веб-сайт. URL : <https://nus.org.ua>

5. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 13.07.2021 р. № 813. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-1-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
6. Про затвердження Типових освітніх програм для 1–2 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 08.10.2019 р. № 1272. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-osvitnih-program-dlya-1-2-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
7. Про затвердження Типових освітніх програм для 3–4 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 08.10.2019 р. № 1273. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-osvitnih-program-dlya-3-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-1273>
8. Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи : Наказ МОН України від 07.02.2020 р. № 143. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0258-20#Text>
9. Цимбалару А. Д. Нова українська школа: освітній простір учня початкової школи: навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 160 с. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-osvtny-prostr-uchnya-pochatkovo-shkoli/>
10. EdEra — студія онлайн-освіти. URL : <https://www.ed-era.com/>
11. LearningApps.org : веб-сайт. URL : learningapps.org